

A Szív

A Jézus Szíve Szövetség hetilapja

XI. évfolyam, 1. szám, 1956. november 3.

Mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

A Szív

A Jézus Szíve Szövetség hetilapja

XI. évfolyam, 1. szám, 1956. november 3.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció „*A Szív*” újság 1956. november 3-án, a forradalom és szabadságharc alatt megjelent egyetlen számának elektronikus változata (XI. évfolyam, 1. szám). Az elektronikus változat a jezsuita rend magyarországi tartományfőnökének az engedélyével és előszavával készült.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék	3
Előszó	4
Az újság első oldalának képe.....	5
Az újság hátsó oldalának képe.....	6
1. oldal.....	7
Mit akarunk?.....	7
A szellem diadala a magyar forradalom –.....	9
Az Osservatore Romano,.....	10
Mindszenty József utca.....	11
„Csodálatraméltó hősiesség szabadítja meg most a hazát”!	12
A Jézus Szíve Szövetség imaszándéka november hónapra: Az Oltáriszentség legyen életünk központja	13
2. oldal.....	14
Hogyan szabadult ki fogságából a Bíboros-Hercegprímás?.....	14
November ötödikére: Szent Imre ébresztése.....	15
Viszontlátásra odatúl!	16
„...mint Krisztus nemes katonája”	17
Kérdeztek – felelünk	19
Újra szól a harang, újra zúg majd az orgona	20
Ez csoda!.....	21
Gyerekek!	22
Impresszum.....	23

Előszó

1956. november 1. a dátuma a jezsuita lelkiismereti lap, A Szív egyetlen számának, mely 1951. és 1990. között Magyarországon napvilágot láthatott. Elektronikus formában közel ötven évvel később születik újjá a lapszám, s a mindössze kétoldalas újság cikkei váratlan meglepetésként érnek. Arról árulkodnak, hogy szerzőik egyszerre lelki emberek, vérbeli újságírók és rendkívüli történelmi események részesei, s hogy ez a három szempont egymást hitelesíti. Rutinos, részletekre is figyelő újságírói szem és érett, sokat tapasztalt keresztény lélek tükröz egy nagyszerű történelmi pillanatot, mint ahogy a lapszám keletkezésének története is egyszerre emelkedett, érdekes és egészen egyszerű a felelős szerkesztő, P. Pálos Antal SJ elbeszélésében:

„1956 októberében 13 rendtársammal, igen sok pappal, szerzetessel és világgal együtt elhagytuk a váci országos börtönt. Október 27-én a rabok közös erővel feltörték a cellák ajtaját, majd a bejárat kaput, és így jutottunk ki az utcára. Aztán ment mindenki, amerre látott. Mi négyen rendtársak, Leányfalu felé indultunk, s ott egy jóindulatú családnál megbújva vártuk a további eseményeket. Október 31-én, arra a hírre, hogy Mindszenty bíboros már Budapesten van, mi is elindultunk a fővárosba, és estére meg is érkeztünk. Másnap, 1-én, Mindenszentek ünnepén elmentem a budapesti Mária utcai Jézus Szíve templomba, hogy ott misézzek. Pontosan öt évvel azelőtt, 1951. november 1-én miséztem itt utoljára. Ekkor tiltott el hivatalosan az esztergomi egyházi főhatóság minden papi szolgálattól, egyedül a misézést engedélyezte, de csak zárt ajtók mögött. Az ide kinevezett templomigazgató nem jelent meg, beteget jelentett és bezárkózott. A hívek hihetetlen nagy szeretettel fogadtak, és mindenképpen segíteni akartak nekem. A szentmise után a sekrestyében megjelent A Szív egyik volt munkatársa, és hozta P. Kollár üzenetét, hogy azonnal menjek a Mester utcába, és segítsek A Szív legújabb számának megszerkesztésében.

Ezt én teljes képtelenségnek tartottam ugyan, de azért elmentem a megjelölt helyre, és valóban ott találtam P. Kollárt meg néhány fiatal rendtársamat, akik ugyancsak nagy munkában voltak, mert aznap este 6 óráig le kellett adni a kéziratokat. Nekem jutott az a feladat, hogy az írásokat elvigyem a Szikra nyomdába, ahol a párt lapját, a Szabad Népet is nyomtatták. Valóban két nyomdász várta a kéziratokat, és megkértek, várjam meg a szedést, hogy az impresszumot is ráírhassem. A nyomdászok elmondták, hogy ők valamikor Freesz József barátai voltak, és tevékeny tagjai az EMSZO-nak, a katolikus munkásmozgalomnak. És valóban, másnap megérkezett a mindössze két lapból álló Szív újság 5.000 példányban, és éppen oda helyezték, ahova 1955. szeptember 4-én A Szív első számának példányait: a rendház folyosójára. Azonnal megjelentek a régi terjesztők és a Jézus Szíve (Népleányok) Társaság tagjai, és még aznap eladtak 4000 példányt ott a templom közvetlen közelében.

Aztán következett november 4-e. Tankokkal, sortűzekkel, pusztítással, megtorlásokkal... A számlát azonban még megkaptuk a nyomdától. Kifizettük. És ezzel egy álmom véget ért.”

(P. Pálos Antal SJ beszámolója a Szív újság történetéről.
Ld. A Szív, 1995. október)

A Szív 1956-os számának olvasása segítsen Krisztus követőiként éber érdeklődésű, egészen lelki, és a történelem forrágától nem idegenkedő emberként élnünk és dolgoznunk.

Lukács János, SJ
tartományfőnök

Budapest, 2005. augusztus 29.

Az újság első oldalának képe

Ára 60 fillér

A Szív

A JÉZUS SZÍVE SZÖVETSEG HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII. MARIA UTCA 25.

XL évfolyam 1. szám Budapest 1956. nov. 3.

Maguk a korriszonyok
jelölik meg a helyes utat,
amelyen járnunk kell.

XI. PIUS

MIT AKARUNK?

A nagyszerű forradalom lerázta az Egyház kezéről a bilincset. Magyarország bíboros hercegprímását a forradalom harcosai szabadították ki és vitték az ország fővárosába. Az Egyház számára olyan hatalmas feladatok nyílnak, mint a főváros kitakarodása után. Ezeknek a feladatoknak konkrét programja állítása — amint ez az Egyház természetéből következik — csak az Apostoli Szentegyház kinevezett püspökök irányításával történhetik. Az Egyház általános jellegű mai feladatait Szentegyház Atyánk többszöri és ismételt felhívta a világ előtt. Ezeknek ismeretese lesz lapunk egyik legfőbb célja. Itt most csak vázlatosan ismertetjük a legsürgősebbeket.

1. Törödni kell arra, hogy a legrovidebb időn belül a Szentegyház és Magyarország között helyreálljon az egyoldalúan megszakított diplomáciai kapcsolat.

2. Szükség van a keresztény lelki élet újjáélesztésére: Krisztus Titokzatos Testéről szóló tanítás alapján a közösségi feladatok, kötelezettségek fele kell fordítani minden hívő figyelmét, erejét és tevékenységét. Ugyanezen az alapon arra kell törekedni, hogy az értelmiség, ipari munkásság és parasztság még közelebb kerüljön egymáshoz és az a szellem állandósuljon, mely a csodaszámban menő forradalom napjainban olyan sok formában megnyilatkozott. Féltekennyen vigyázzunk kell arra, hogy ezt az egybeforrottságot semmi meg ne zavarja.

3. XI. Pius nagy szociális körlevélének, a „Quadragesimo anno”-nak szellemében erősíteni kell azokat a szociális intézményeket és rendelkezéseket, melyek valóban a nép jólétét szolgálják. A nép igazi javának meghatározása a munkás önkormányzatokra tartozik.

4. A társadalom alapelvei a család. Ezt kell mindenképpen erősíteni. „A munkást megilleti a munkás és családja fenntartásához elégséges munkabér.” (Quadr. anno V. kiad. 39.) „A mai társadalmi viszonyok közt tanácsos a munkabér-szerződésnek a lehető legbiztosabb bizonyos közzétételét a társadalmi szerződéshez.” (U. o. 37. l.) „A társadalmi szerződés alapfeltétele a szerződő felek egyenlőségűsége, sorsközössége, a nyereségben való arányos és igazságos részesedés: a nyereségből nem juttatni kell a munkásnak, hanem azt szét kell osztani.” (Lexic. für. Theol. IV. 458.) Ennek a szövegnek a társadalmi igazságosság alapján az ember számára nem kutyacélet, hanem emberhez méltó életet kell biztosítani.” (Lombardi)

5. Komolyan tudatosítani kell minden keresztény emberben a gazdasági erkölcs követelményeit azon elv alapján, hogy „a gazdaság felelőse a szegények jogos tulajdonosa.” (Szent Ágoston)

6. „Az államférfiak és a tisztességes polgárok legfőbb célja legyen az egyházzal szembenálló osztályok harcát megszüntetni, különböző foglalkozási ágakat bekecs együttműködésre bírni.” (Q. A. 45. l.) A szolidaritás elvének maradtalan alkalmazásával mintát kell adni a világnak, különösen az eddig elnyomott gyarmati népeknek, hogyan kell a kapitalista és kommunista társadalom helyébe olyan együttműködést kialakítani, mely biztosítja az egész közösség felemelkedését és Istentől kapott tehetségeinek kifejtését.

7. Szervezetünknek teljes működési szabadságot kérünk. Mielőtt meg kell alkotni az igazi Actio Catholica-t, melynek lényege — a pápák elgondolása szerint — a világi apostolok rendszere, korszerű kiképzése és az élet minden vonalán való munkába állítása.

8. Szervezetünk számára kívánjuk a korlátlan működési szabadságot és a munkájukhoz szükséges összes intézményeket és eszközöket. Viszont a szervezetek tekintsenek az Egyház egyetemes érdekeire, vegyék figyelembe a hierarchia irányítását s a mai kor szellemének megfelelő tanítási és lelkipásztori módszereket alkalmazzák.

9. A magyar nép kezébe jutott földet nem kérjük vissza. Biztosak vagyunk abban, hogy népünk értékei lelkipásztorainak és szociális nevelőinek munkáját annyira, hogy tisztességgel ellátja őket anyagi javakkal.

10. Örömmel üdvözljük a cseplő munkásság kövételét. Kívánjuk az ifjúság vallásoskölési nevelését. Legyen a hitoktatás általános, korszerű és akadálytalan.

11. Kérjük vissza az iskoláinkat. (Az esetleg bennlakó ifjúság árelmél-kül) Viszont mindent meg kell tenni, hogy a katolikus iskolák növendékeit mind vallási ismeretek, mind egyéb tudás dolgában a legjobban bevált módszerekkel oktassuk.

12. A lelkipáztorkodásban végleg el kell hagyni az elavult módszereket. Eleven liturgikus életet kell teremteni. A katolikus művészetet a művészetek minden ágában minden erővel kell támogatni. A legrovidebb időn belül meg kell ismertetni a katolikus néppel a nagy katolikus filmetek.

13. Törödni kell a katolikus sajtó alapos megszervezésére. Korszerű hitkönyveket, világnézeteket megmutató és megvédő

brossurák, tudományos művek mielőbbi megjelenését kell sürgetni. Legyen igazán katolikus szellemű sugárzó, pártok felett álló független napi sajtónk. Kívánjuk, hogy a szabad magyar rádió megfelelő módon és arányban álljon rendelkezésünkre katolikus világnézetünk terjesztésére.

14. A magyar ifjúság — be kell vallani, nem mi neveljük — olyan hősiesség, okosság, tett bizonyosság, melyre büszke lehetne a világ bármely népe. Így mi is. Ez a hősi lelkület a legjobb alapja annak a reményességnek, hogy a Boldogságos Szűz országában megszületik majd az új arca, a szeretet parancsát valóban legelőbbre tartó és áldozatosan valószínű keresztény világ, melynek megteremtését annyira sürgetik az utolsó század pápái, amely igazi alapja a népek tartós megbékélésének és zavaralan fejlődésének.

A szellem diadala a magyar forradalom

írja XII. Pius pápa leveleiben. A magyar forradalom híre megérte az egész világot. Az egyház életében talán még sohasem történt meg, hogy egy forradalom mellé oly rövid időn belül teljes tekintélyvel odállt az egyház feje, mint az most történt.

Szentegyház atyánk, XII. Pius pápa, aki személyesen ismeri népünket, hiszen 1938-ban itt járt közöttünk, alighogy hírt vett népünk és példátlanul bátran és hőiesen hercegi fiatalságunk szabadságharcának, ezonnal levelet intézett a világ püspökeihez. A levél felszólítja a keresztény világot, hogy főként imádják és dicsóítsák azt a támaszt, a magyar nép hősi küzdelmét.

Minden magyar katolikus hálával fordul a közös atyja felé, aki annyira szívesen zárta a népünk üggyét és példátlan erkölcsi tekintélyével támogatja ügyünket.

Az Osservatore Romano,

a Vatikan felhívatalos napilapja hatalmas cikkben méltatja a bíboros főpástorunk kitartó küzdelmét. Megemlíti a cikk, hogy a kíméletlen vallásüldözés csak arra volt jó, hogy még szorosabb egysebe kötődjék a magyar katolikusokat.

Mindszenty József utca

A Martonvásári Nemzeti Bizottmány, a nagy magyar bíboros halálátlan érdemeinek elismerésével elhatározta, hogy az eddigi Vorosilov utcát Mindszenty József utcának kell nevezni.

„Csodálatraméltó hősiesség szabadítja meg most a hazát!”

— mondotta rádiószózatában a Hercegprímás

Három nappal kiszabaja a bíboros-hercegprímás rádiószózzal fordult a követeléseket mondotta a sejen, mindszentek nap- az ország népéhez. Rövid, kardinalis:

Hosszú fogság után szö-
lok a magyar haza vala-
mennyi gyermekehez. Sen-
kivel szemben sincs gyűlö-
let szivemben. Csodálatra-
méltó hősiesség szabadít-
ja meg most a hazát. A vi-
lágtörténelemben páratlan

ez a szabadságharc, min-
den dicsőséget megérdem-
elnek fiataljaink. Ifjúság és
imádság az áldozatokért!
Honvédségünk, munkássá-
gunk, földműves népünk
példát mutatott a hős ha-
zaszeretben. Az ország
helyzete re- kívül súlyos,
nemzethez.

A Jézus Szíve Szövetség imaszándéka november hónapra:

Az Oltáriszentség legyen életünk központja

A „SZÍV” olvasói még em-
lékezhetnek arra, hogy minden
hónapban Krisztus földi hely-
tartója megjelent egy havi
szándékot, amelyért kérte
munkáink, imáink, szenvedé-
seink felajánlását. Ezeknek a
havi szándékoknak útján a ke-
restény lélek bejárja az egész
világot, szívében hordozva
Krisztusnak világmegváltó
terveit, s hol a szakadár ke-
restényeknek, majd a japán
és indonéz hívőknek, aztán a
sportoló fiatalok lelkiességének
szolgálatát. Ebben a hónap-
ban az Ur Jézus arra kéri
imáinkat, munkáinkat, szenve-

déseinket, hogy Teste és Vére
legyen életünk irányító köz-
pontja. A mi feladatunk tehát
azért imádkozni, hogy a lel-
kek világosságát és tisztasá-
gát, s ezáltal az Oltáriszen-
tségekben keresendő életük
eréjét. Ezért mondotta Szent
X. Pius pápa: „A keresztény
élet központja és az Egyháznak
lelke a Eucharistia. Mínd a
nagyobb szeretettel táplálkozni
belső a keresztény népek, an-
nál inkább hívőknek, aztán a
Krisztus életében és annál szeren-
esebben oltást kell a ke-
restények kérdését a ma-
gán- és közelben.”

Figyeljük meg a szentmisét,
bármi van a teljes keresztény
életformánk: felajánljuk ma-
inkat, mint ahogy felajánljuk
a kenyeret és bort. Át kell vá-
ltoznunk Isten gyermekeivé,
valamint a hasznos má-
don, mint a kenér és a bor
Krisztus testévé és vérvé
(csak mi létezőnkben nem
váltottunk át) és szét kell szór-
ni magunkat testvéreinknek a
felhátrált szeretet és engedel-
méllel hadd álljanak boldok-
hadd legyen boldogabb és
örvö az emberek előtt.
Pavloék tehát Krisztus tes-
tét, hogy élet legyen bennetek!

1. oldal

Mit akarunk?

A nagyszerű forradalom lerázta az Egyház kezéről a bilincset. Magyarország bíboros hercegprímását a forradalom harcosai szabadították ki és vitték az ország fővárosába. Az Egyház számára olyan hatalmas feladatok nyílnak, mint a török kitakarodása után. Ezeknek a feladatoknak konkrét programba állítása – amint ez az Egyház természetéből következik – csak az Apostoli Szentszéktől kinevezett püspökök irányításával történhetik. Az Egyház általános jellegű mai feladatait Szentséges Atyánk többszörösen és ismételten feltárta a világ előtt. Ezeknek ismertetése lesz lapunk egyik legfőbb célja. Itt most csak vázlatosan ismertetjük a legsürgetőbbeket.

1. Törekedni kell arra, hogy a legrövidebb időn belül a Szentszék és Magyarország között **helyreálljon** az egyoldalúan megszakított **diplomáciai kapcsolat**.

2. Szükség van a keresztény lelkiség újjáfogalmazására: Krisztus Titokzatos Testéről szóló tanítás alapján a **közösségi feladatok**, kötelességek felé kell fordítani minden hívő figyelmét, erejét és tevékenységét. Ugyanezen az alapon arra kell törekedni, hogy az értelmiség, ipari munkásság és parasztság még közelebb kerüljön egymáshoz és az a szellem állandósuljon, mely a csodaszámba menő forradalom napjaiban olyan sok formában megnyilatkozott. Féltékenyen vigyáznunk kell arra, hogy ezt az egybeforrottságot semmi meg ne zavarja.

3. XI. Pius nagy szociális körlevelének, a „Quadragesimo anno”-nak szellemében **erősíteni kell** azokat a **szociális intézményeket** és rendelkezéseket, melyek valóban a nép jólétét szolgálják. A nép igazi javának meghatározása a munkásönkormányzatokra tartozik.

4. A társadalom alapsejtje a **család**. Ezt kell mindenképpen erősíteni. „A munkást megilleti a munkás és családja fenntartásához elégséges munkabér.” (Quadr. anno V. kiad. 39. l.) „A mai társadalmi viszonyok közt tanácsos a munkabér-szerződésnek a lehetőség szerint bizonyos közelítése a társadalmi szerződéshez.” (U. o. 37. l.) „A társadalmi szerződés alapfeltétele a szerződő felek egyenjogúsága, sorsközössége, a nyereségben való arányos és igazságos részesedés: a nyereségből nem juttatni kell a munkásnak, hanem azt szét kell osztani.” (Lexic. für. Theol. u Kirche. Herder, 1932. IV. 458.) Ennek a szétosztásnak a társadalmi igazságosság alapján az ember számára „nem kutya-életet, hanem emberhez méltó életet kell biztosítani.” (Lombardi)

5. Komolyan tudatosítani kell minden keresztény emberben a **gazdasági erkölcs** követelményeit azon elv alapján, hogy „a gazdagok feleslege a szegények jogos tulajdona.” (Szent Ágoston)

6. „Az államférfiak és a tisztességes polgárok legfőbb célja legyen az egymással szembenálló osztályok harcát megszüntetni, különböző foglalkozási ágakat **békés együttműködésre** bírni.” (Q. A. 45 l.) A szolidaritizmus elvének maradéktalan alkalmazásával mintát kell adni a világnak, különösen az eddig elnyomott gyarmati népeknek, hogyan kell a kapitalista és kommunista társadalom helyébe olyan együttműködést kialakítani, mely biztosítja az egész közösség felemelkedését és Istentől kapott tehetségeinek kifejtését.

7. **Szervezeteinknek teljes működési szabadságot** kérünk. Mielőbb meg kell alkotni az igazi Actio Catholica-t, melynek lényege – a pápák elgondolása szerint – a világi apostolok rendszeres, korszerű kiképzése és az élet minden vonalán való munkába állítása.

8. Szerzeteseink számára kívánjuk a korlátlan **működési szabadságot** és a munkájukhoz szükséges összes intézményeket és eszközöket. Viszont a szerzetesek tekintsenek az Egyház

egyetemes érdekeire, vegyék figyelembe a hierarchia irányítását s a mai kor szellemének megfelelő tanítási és lelkipásztori módszereket alkalmazzák.

9. A magyar nép kezébe jutott földet nem kérjük vissza. Biztosak vagyunk abban, hogy népünk értékeli lelkipásztorainak és szellemi nevelőinek munkáját annyira, hogy tisztességgel ellátja őket anyagi javakkal.

10. Örömmel üdvözljük a csepeli munkásság követelését: „Kívánjuk **az ifjúság valláserkölcsei** nevelését.” Legyen a hitoktatás általános, korszerű és akadálytalan.

11. Kérjük vissza az iskoláinkat. (Az esetleg bennelakó ifjúság sérelme nélkül!) Viszont mindent meg kell tenni, hogy a katolikus iskolák növendékeit mind vallási ismeretek, mind egyéb tudás dolgában a legjobban bevált módszerekkel oktassák.

12. A lelkipásztorkodásban végleg el kell hagyni az elavult módszereket. Eleven liturgikus életet kell teremteni. A katolikus művészetet a művészetek minden ágában minden erővel fel kell támasztani. A legrövidebb időn belül meg kell ismertetni a katolikus néppel a nagy katolikus filmeket.

13. Törekedni kell a katolikus sajtó alapos megszervezésére. Korszerű hittankönyvek, világnézetünket megmutató és megvédő brossúrák, tudományos művek mielőbbi megjelentetését kell sürgetni. Legyen igazán katolikus szellemet sugárzó, pártok felett álló független napi sajtónk. Kívánjuk, hogy a szabad magyar rádió megfelelő módon és arányban álljon rendelkezésünkre katolikus világnézetünk terjesztésére.

14. **A magyar ifjúság** – be kell vallani, nem mi neveltük – olyan **hősiességről**, okosságról tett bizonytságot, melyre büszke lehetne a világ bármely népe. Így mi is. Ez a hősi lelkület a legjobb alapja annak a reménységnek, hogy a Boldogságos Szűz országában megszületik majd az az új arcú, a szeretet parancsát valóban legtöbbször tartó és áldozatosan valószínű keresztény világ, melynek megteremtését annyira sürgetik az utolsó század pápái, s amely igazi alapja a népek tartós megbékélésének és zavartalan fejlődésének.

A szellem diadala a magyar forradalom –

írja XII. Pius pápa levelében.

A magyar forradalom híre megrázta az egész világot. Az egyház életében talán még sohasem történt meg, hogy egy forradalom mellé oly rövid időn belül teljes tekintélyével odaállt az egyház feje, mint az most történt.

Szentséges atyánk, XII. Pius pápa, aki személyesen ismeri népünket, hiszen 1938-ban itt járt közöttünk, alighogy hírét vette népünk és példátlanul bátran és hőiesen harcoló fiatalságunk szabadságharcának, azonnal levelet intézett a világ püspökeihez. A levél felszólítja a keresztény világot, hogy főként imájával és áldozataival támogassa a magyar nép hősi küzdelmét.

Minden magyar katolikus hálával fordul a közös atya felé, aki ennyire szívébe zárta népünk ügyét és példátlan erkölcsi tekintélyével támogatja ügyünket.

Az Osservatore Romano,

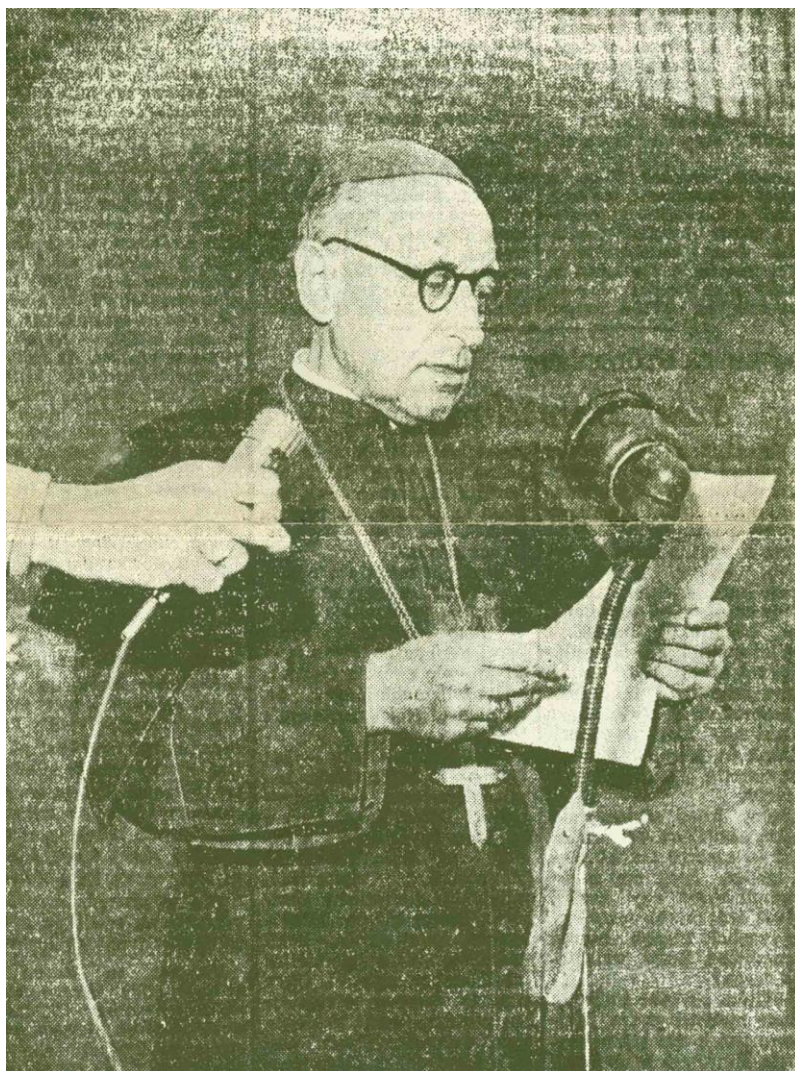
a Vatikán félhivatalos napilapja hatalmas cikkben méltatja a bíboros főpásztorunk kiszabadulását. Megemlíti a cikkíró, hogy a kíméletlen vallásüldözés csak arra volt jó, hogy még szorosabb egységbe kovácsolja a magyar katolikusokat.

Mindszenty József utca

A Martonvásári Nemzeti Bizottmány, a nagy magyar bíboros halhatatlan érdemeinek elismerésére elhatározta, hogy az eddigi Vorosilov utcát Mindszenty József utcának kell nevezni.

„Csodálatraméltó hősiesség szabadítja meg most a hazát”!

– mondotta rádiószózatában a Hercegprímás.

Három nappal kiszabadulása után, november elsején, mindszentek napján a biboros-hercegprímás rádiószózattal fordult az ország népéhez. Rövid, köszöntőjellegű szózatában a következőket mondotta a kardinális:

Hosszú fogság után szólok a magyar haza valamennyi gyermekéhez. Senkivel szemben sincs gyűlölet szívemben. Csodálatraméltó hősiesség szabadítja meg most a hazát. A világtörténelemben páratlan ez a szabadságharc, minden dicsőséget megérdemelnek fiataljaink. Hála és imádság az áldozatokért! Honvédségünk, munkásságunk, földműves népünk példát mutatott a hős hazaszeretben. Az ország helyzete rendkívül súlyos, napok óta hiányzik az élet folytatásának minden közös feltétele. A legsürgősebben meg kell találnunk a kibontakozást. Most tájékozódok, két napon belül a kibontakozás útjáról személyes szózatot intézek a nemzethez.

A Jézus Szíve Szövetség imaszándéka november hónapra: Az Oltáriszentség legyen életünk központja

A „SZÍV” olvasói még emlékezhetnek arra, hogy minden hónapban Krisztus földi helytartója megjelölt egy havi szándékot, amelyért kérte munkáink, imáink, szenvedéseink felajánlását. Ezeknek a havi szándékoknak útján a keresztény lélek bejárja az egész világot, szívében hordozva Krisztusnak világmegváltó terveit, s hol a szakadár keresztényeknek, majd a japán és indonéz hívőknek, aztán a sportoló fiatalság lelkeségének gondját viseli. Ebben a hónapban az Úr Jézus arra kéri imáinkat, munkánkat, szenvedéseinket, hogy Teste és Vére legyen életünk irányító központja. A mi feladatunk tehát azért imádkozni, hogy a lelkek világosságot és ösztönzést kapjanak, s ezáltal az *Oltáriszentségben keressék életük erejét*. Ezért mondotta Szent X. Pius pápa: „A keresztény élet központja és az Egyháznak lelke az Eucharistia. Minél nagyobb szeretettel táplálkoznak belőle a keresztény népek, annál inkább részesednek Krisztus életében, és annál szerencsésebben oldják meg a kereszténység kérdéseit a magán- és közéletben.”

Figyeljük meg a szentmisét, benne van a teljes keresztény életformánk: felajánljuk magunkat, mint ahogy felajánljuk a kenyeret és bort, át kell változnunk Isten gyermekeivé valamiképpen és hasonló módon, mint a kenyér és a bor Krisztus testévé és vérévé (csak mi lényegünkben nem változunk át) és szét kell szórni magunkat testvéreinknek a felebaráti szeretet és szolgálat által, hadd éljenek belőlünk, hadd legyen boldogabb és szebb az emberek élete.

Egyétek tehát Krisztus testét, hogy élet legyen bennetek!

2. oldal

Hogyan szabadult ki fogságából a Bíboros-Hercegprímás?

Élesen, a szörnyű emlékek fel-felsajduló hevésségével emlékezünk még mindannyian a nyolc év előtti tragikus hírre: letartóztatták Mindszenty hercegprímást! Emlékezünk a feszült, kínos várakozás idejére, majd a tárgyalási napok minden kezét ökölbe szorító, de gúzsba kötött, keserűen néma fájdalmára, amelyben katolikus és nem katolikus magyar egyformán osztozott, s a szégyenletes ítéletre, amely megfosztott bennünket Főpásztorunktól. Azután már csak kósza hírek jártak, rebesgették, hogy most itt őrzik, most amott, hogy beteg; és az évek múltával már-már a legendák magasságába emelkedett a Kardinális törhetetlen alakja...

És most egyszerre halljuk: kiszabadult, visszatért közénk! Alig hiszünk szemünknek-fülünknek, szinte szeretnénk megtapogatni ezt a nagyszerű örömhírt, és megtudni minden részletét és megismerni minden részését! Hogyan is történt hát?

A Hercegprímást az utóbbi időben Felsőpetényen, Rétság mellett tartották házi őrizetben, itt élt egy magányos kastélyban. A forradalmi események hatására máshová, „biztos” helyre akarták szállítani, de a Kardinális ennek az intézkedésnek ellenállt és sikerült akaratát érvényesítenie.

Kedden, október 30-án a rétsági laktanyában is megalakult a forradalmi katonatanács, amely azonnal elhatározta, hogy kiszabadítja a hercegprímást a fogságból. A kastély ellen vonultak és megtámadták az ÁVH-s őrseget, amely rövid ellenállás után megfutamodott. A Kardinális szabad volt! Az éjszakát a laktanyában töltötte, ahol mély tisztelettel fogadták a magyar katolikusok Főpásztorát, s függetlenségi törekvéseink nagy harcosát.

Ezalatt már a fővárosban is egyre nagyobb visszhangot vert a jelszó: „Szabadságot Mindszentynek!” Röpcédulák is jelentek meg a falakon, tüntetések hangoztatták a nevét, diákok, munkások, katonák indultak a Hercegprímás fogságának helye felé, hogy kiszabadítsák. Erre már nem került sor, csak kíséretet nyújthattak a diadalmenetben.

Mert az volt, diadalmenet, páncélosok fedezete alatt, az utak menték felsorakozó vidéki nép sorfala között, szünni nem akaró éljenzés közepette, virágok esőjében. A Hercegprímás áldást osztott kocsijából és meghatottan fogadta Vác és a falvak ünneplését. Budán, az Uri-utcai primási palota előtt hatalmas tömeg sereglett össze. Amint föltűntek a harckocsik és Mindszenty kardinális gépkocsija, felhangzott a magyar, majd a pápai himnusz. A hercegprímás a palota erkélyéről néhány köszönő szót intézett az egybegyűltekhöz, majd megáldotta őket.

Ennyi a történet. S most álljon még itten három név, azoké, akik kitüntették magukat a Hercegprímás kiszabadításában: Pálinkás Antal őrnagy, Molnár Bertalan és Deák János hadnagyok. Köszönet és hála nekik; hódolat és szeretet újra szabad Főpásztorunknak!

November ötödikére: Szent Imre ébresztése...

Nemrégiben a Móricz Zsigmond körtéren jártam. Átlépdelt a barrikádokon, melyek mint egy nagy szürke bazaltgyűrűt fogják körül a teret, s siettem tovább, mikor tekintetem Szent Imre szobrára esett. Megszokott dolog a szobor a tér közepén. Elmentünk mellette többször is napjában, ma azonban egy pillanatra megálltam: mert íme, a szobrot virág borította, s valaki egy Kossuth-címert, hazánk új, jelenlegi címerét támasztotta a szobor talpazatához.

Szent Imre szobra aktuális, aktuálissá vált éppen ma? – amikor azt hihetné az ember, hogy egy kosár krumpli vagy egy karfiol sokkal érdekesebb, mint egy rég meghalt királyi herceg bronzszobra Buda valamelyik terén?

Leültem rövidke időre a szobor melletti padra. Mellettem jöttek-mentek az emberek. Kinéztem magamnak egy fiút, nyurga, nyakigláb kamaszt, melegítőben és cseh gumicipőben, gondolatban magam mellé ültettem a padra és elkezdtem neki beszélni: Szent Imréről.

– Tudod-e ki volt? – kértem tőle.

– Hát... – hangzik a válasz – s megakad.

– Nem, nem – mondom neki – nem középcsatár volt, sem jobbfedezet. Szent Imre szent volt. magyar, fiú és szent, s ő a magyar fiúk védőszentje.

– Szent? – kérdi. S látom, hogy a régi-régi hittanórákról valami kevés dereng.

– Igen – mondom neki – szent volt. Tudod mi ez? A szent: egész ember. Egész fiú, akiből egész férfi lesz! Barátom kinyújtja izmos tagjait, kisportolt alakján végigfut a napsugár. Ő egészen érzi magát.

– Igen – mondom neki. Az életszentségben benne rejlik a testi erő és egészség, de a lényege nem az. A lényege a lélek ereje. A szent hős, akinek erős testében erős lélek lakik, aki barátja az embereknek, barátja az életnek, de barátja az Istennek és Krisztus Urunknak is.

Barátom maga elé néz.

– Ez ... ez nagyon nehéz dolog! – válaszolja. Én... én, hogy lennék én képes erre? Pedig szép, olyan szép. Olyan szép egész embernek, egész jellemnek lenni... én, én nem vagyok istentelen, s jó lenne Ővele...

– Jó lenne Ővele – hát igen –, jó lenne Ővele barátságban lenni – egészítem ki. Látod, Szent Imre a Jó Isten barátja volt, s barátja az embereknek is. Tisztalelkű, tisztazívű, mindenki szemből készséges, bátor; hiszen küzdelemben, igaz ugyan, hogy vadászaton, de mégis férfias küzdelemben esett el. Ugye nem is összeegyeztethetetlen mindaz, amit te nagynak, szépnek, jónak tartasz, azzal, hogy „életszentség”! – Hidd el, ha Szent Imre most az Üllői úton lett volna, talán süvítő golyók között cipelte volna a sebesülteket, nem törődve az életveszéllyel, vagy talán fegyvert fogott volna ...

Barátom maga elé mered. Úgy gondoltam, most ott hagyom. Sokat kellene még neki beszélni ezekről a dolgokról ...

Aztán kurtám odavetem:

– Pajtikám, imádkozz egy kicsit Szent Imréhez, szóljon egy-két jó szót érdekedben Őnéla, hogy valóban olyan lehess, amilyennek megálmodtad magad...

Magam ülök a padon. Elöttem a hideg bronz. Jobbra-balra mebillenti a Kossuth-címert. Kis barátom eltűnt lelki szemeim elől, s a valóság: a hideg őszi délelőtt, melyet csak a forradalmi utca fűt. Sietek tovább. Mégegyszer visszanezdek a szoborcsoport üde színfoltjára, a címerre, s arra gondolok, hogy Szent Imre eszménye aktuálisabb ma, mint valaha.

Viszontlátásra odatúl!

1956. november 2.

Esteledik... ha most végigvezetnélek Téged, Kedves Barátom a városon, ahol ma csaknem minden ablakban parányi fények imbolyognak, s az utcák lármájának egyre inkább elhaló zajában olyanná varázsolják egy fél éjszakára ezt a sokat szenvedett várost, mint egy csodálatos nagy-nagy dóm, s megkérdezném Tőled: miért van ez? – talán csodálkoznál, s néhány pillanatig adós maradnál a válasszal. Aztán így felelnél: hőseinkért, Hallotainkért. Válaszom az lenne: Igazad van. Az Egyház az Isten Egyháza, mélységes szimbólumaival, jelképeivel: a gyertyával, mely önmagát emésztve ég, hogy fényt sugározzon a komor, fekete éjben, s ünnepeivel, a Halottak napjával: jelen van a mi életünkben, a Tiédben is, Kedves Barátom. Halottak napja. Hősök napja. Élet és Halál. Titkoktól terhes szavak, melyek azokban a napokban, mikor vészthozón dörögtek a rohamlövegek, talán a Te szívedet is megremegtették. A Halottak Napjának ünnepén erre kapsz választ. Halljad csak: „Tuorum enim fidelium vita mutatur non tollitur, et dissoluta terrestres hujus incolatus domo, aeterna in coelis habitatio comparetur... Ha majd földi vándorlásunk háza egykor összedől, az égben készül számunkra lakás”. Barátom, hallod ezt a boldog jó hírt, amit a gyertyák lángjai, mint piciny piros reményszívek, ma éjjel hirdetnek mindnyájunknak: a halállal nincs vége mindennek, s ha földi lakásunk összedől, az Úr, a végtelen Isten az égben készít számunkra lakást. – Napok óta járom az utcákat. Az egyik téren kicsiny sirhant, kislányt fed el, odébb néhány fiút, 19-20 éveseket. Szinte látom merész arcélüket, szilajul homlokukba hulló fürtjeikkel, amint tekintetem, pillantásom egy édesanyára esik. Csak áll, némán, könnytelen, papírlapot gyürkőd kezében: fiát keresi. Eltűnt. Nincs sehol. Most mellé állnánk, kedves Barátom, vigasztalhatnánk-e azzal, hogy várjon kicsit, míg jobb lesz az élet, lesz rádiója, perzsaszőnyege, bőséges, jó konyha. Ugye milyen szörnyű, irtóztató ízléstelenség lenne ez. Csak egyet, egyetlen egyet mondhatnánk neki: Fiad, Édesanya, a fiad nem tűnt el, a fiad él! Ott álltunk mindnyájan, az egész Egyház, a friss sírhant körül, s ujjongva mondhatjuk: fiaink nem haltak meg, fiaink élnek, s örökké élni fognak. Ez a Halottak Napja nagyszerű, csodálatos misztériuma, amelyben a Halál és Élet fonódnak egybe.

Nemcsak az Eszme él, amelyért talán lázasan-vakon, tűzbe mentek, hogy ifjú életük szebb jövőnek legyen magvetése, melynek csírázása hihetetlen máris és szemkápráztató. Hanem ők maguk is élnek. Olyan jó lett volna, s ugye Te is velem tartottál volna, kedves Barátom, odamenni ahhoz a megtört szívű Édesanyához, Édesapához, Kistestvérhez, aki úgy érzi, mindent elveszített, amikor mi mindent megnyerni vélünk örömtől részegen. Átkarolni csendben, az egész Egyházzal, aki köztünk van és él Halottak Napjának ünnepével, s letörölni arcáról, szívéről a véres könnyeket: Ne sírj! Fiad él, s örökké élni fog.

A gyertyák lassan csonkig égnek, mi hazafelé tartunk, Kedves Barátom. Lassan sötét, titkos, mély sötét borul a várora, s a kilótt házak romos homlokzata, mint koponya rémes szemgödre, tátong az éj sötétjébe. A reménytelenség s csüggedés homálya ez? Soha! – A sok százezernyi gyertya fényét szívünkbe rejtve hordjuk, mint reménységeink fellobbanó fáklyáit akkor este a parlament előtt, amikor úgy hitték, hogy sötétbe lehet burkolni ébredő reményeinket. Hős fiainknak, minden egyes vérző szívű szülővel, baráttal, rokonnal, testvérrel ezt üzenjük: a viszont látásra.

„...mint Krisztus nemes katonája”

Loyolai Szent Ignác írta egyik levelében ezeket a címszavakat, minden bizonnyal nem önjellemzésként, hanem eszményként.

400 esztendeje hogy Krisztusnak ez a nemes katonája lehúnyta szemét. Halála méltósággal egyszerű volt. Évek óta gyötrődött epeköveivel, orvosa azonban nem látta veszélyesnek betegségét. Mikor titkárát, Polancót megbízta, hogy menjen el a pápához számára áldást kérni, az haladékot kért, mondván, hogy még az éjjel sok levelet kell elintéznie. „Tegyen úgy, ahogy Önnek tetszik. Önre bízom magamat.” Ez volt utolsó mondata. Másnap, mire Polanco visszaérkezett a pápai áldással, Ignác már halott volt.

Kitűnni a szolgálatban...

Katonának mondtuk Ignácot. A katona élete: szolgálat. Nem önmagának, hanem *másnak szolgálat*a. Életének tartalma volt: urának életét, vagyonát védeni. Inigo pályáját ezzel kezdte, szívvel-lélekkel szolgált urát, Don Juan Velasquez de Cuellart.

Ki akart tűnni urának szolgálatában és ehhez kemény akaratra volt szükség, a baszk fajta nemes akarátára, akiről a költő mondja: „Vashegyeken laknak, tettben erősek, szóban fukarok, vasukkal (kardjukkal) szerezték meg Spanyolország aranyát.” Az ifjú apród szereti a táncot, a könnyelmű életet, megtanulja az előkelő modort, „vidám és elegáns bajtárs”, asszonyi szívek merész hódítója.

Ugyanaz a szolgálat nemesedik át megtérése után: „Öseink minden erejüket megfeszítették, hogy olyan dolgokban tűnjenek ki, amelyek meddő, hiú törekvések voltak – írta 1539-ben egyik unokaöccsének – jó volna, ha ön is olyanban tűnne ki, amelynek örök az állandósága.” Most is egyetlen Urat választ, de mindenkinél hatalmasabb Urat, a századok halhatatlan Királyát, vele akar egy sorban részesedni, a szegénységben és gyalázatban éppen úgy, mint az örök dicsőségben. „Szégyelném magamat, mondotta később, ha jobb sorsom volna, mint Krisztusomnak.” Inigo közben felvette Antiochiai Szent Ignác nevét, annak kifejezésére, hogy ő is olyan szerelmese legyen Krisztusnak, mint az új névadója.

A katona ismeri Urának, Istenének parancsait, míg meg nem valósítja azokat. „Semmit el nem mulasztani...” – ez volt egyik legfontosabb jelszava. A fél munkát nem tudja elviselni – a harcot diadalra kell juttatni. Pl. Pamplona védelmekor a város polgársága és maga a parancsnok, Francés de Beaumont is tárgyalni akar. Ignác katonának tartja magát: csak a halál vagy a győzelem között kíván választani. Az ostromot sebesülés, majd rettenetes műtétek követik. Közben megérinti Isten kegyelme, és vallásos könyveket olvas. A katonaélet izgalma után unalmasnak találja ezeket a könyveket, és sokkal érdekfeszítőbbnek tűnik néki Assisi Ferencnek és Domonkosnak világhódítása. Mégsem áll meg félúton, csak egész munkát akar végezni: „Ignác sohasem vett kezébe egyetlen ügyet anélkül, hogy azt véghez nem vitte volna” – mondotta róla egyik társa, Nadal Jeromos, vagy ahogy egy másik társa mondotta: „Ahová Ignác egyszer beleverte a szöveget, onnan nem lehet többé kihúzni.” Pedig hát igazán jó néhány ügybe belefogott: gondoskodott a római árvákról, a „12 apostol egyesülete” néven világi apostolok útján gondozta a szegénynegyed nyomorultjait, elkészítette és a szicíliai alkirály útján be is terjesztette egy törökverő hadjárat tervét. Németország számára papnevelőt alapított, hogy új papi nemzedékkel vezesse vissza az országot a katolicizmushoz, megindította az új papság képzését a római kollégiumban, még a római züllött nők sem kerülnek ki figyelmét, két házat is alapít javításukra...

Ez férfimunka volt...

Nem szereti az álmodozást, cselekvésre termett. A célt nézi és keményen alkalmazza hozzá az eszközöket. 32 éves korában jön rá, hogy tudatlanul nem hirdetheti Krisztust, azért a meglett férfi beül a pajkos gyerekek padjába, hogy tanulja a grammatikát, később a leghíresebb egyetemen Párizsban szerzi meg képzettségét. Mikor később azt látja, hogy a humanista műveltségű nemesség tudja az elszakadt országok népét visszavezetni az Egyházba, nem ártallja a legképzettebb erőket kollégiumokba küldeni, hogy új nemzedéket neveljenek. Közel 18 éves vajúdásban alakul ki benne egy olyan „hadsereg” (compania) gondolata, amely maradéktalanul Krisztus Zászlaját követi minden megalkuvás nélkül. Kényesen vigyáz arra, hogy mindig a legjobbat valósítsa meg: „Nem minden jó egyformán jó, a jobbat kell választani. Épp ezért az általános jót előnyben kell részesíteni a részleges jóval szemben” – írja később egyik levelében. Királyokkal tárgyal, újszerű lelkipásztori módszereken gondolkodik, a misztika kérdésében értekeznek, dogmatikus tartalmú leveleket ír. Nem csoda, hogy az 1550. február 8-án megtartott konklávén 42 bíboros közül öten Ignácra szavaztak, s neve annyira a pápajelöltek között szerepelt, hogy 1555-ben III. Gyula halála után III. János portugál király úgy nyilatkozott, hogy igen helyesen tennék a bíborosok, ha Ignácot választanák meg pápának.

A hatalmas tervezések mellett nem feledkezik meg az apróságokról. Az ebédlőben a legelőkelőbb kiszolgálást követelte, modora rendkívülien vonzó és vidám volt – csak mosolygós, bicegő kis spanyolnak hívták – „harminc év óta sem eső, sem vihar, sem más nehézség nem tarthatott vissza attól, hogy pontosan a kitűzött órára az Isten szolgálatában kitervezett munkát megkezdjem” – mondotta titkárának, amikor az a novemberi esőzések miatt vissza akarta tartani egyik békeközlítő útjáról.

A szeretet hőse

Sokat azt hiszik, hogy minden katona durva, érdes lelkű és szeretet híján való ember. Pedig Ignác kemény és férfias vonásai mögött határtalan szeretet húzódott meg. „Aki kijön szobájából, az biztosan vidámabb lett” – mondják laktársai. Mikor a még szinte gyermek Ribadeneira beteg volt, éjszaka ágya mellett virrasztott anyás gyengédséggel. Lelkiségeinek „a szeretet a belső törvénye, amelyet a Szentlélek szít föl a szívekben”. Ebből fakad hihetetlen sugárzó hatása: „Ha egyszer szívünk Isten erejével úgy átalakult, mi csodálatos van abban, ha munkánk által környezetünk is átalakul” – fejezi ki gondolatát hűségese titkára, Polanco.

Hűségének viszonzásául nem számított fizetségre. Klasszikus veretű felajánló imájában mindent Istennek ad: értelmét, akaratát, tehetségét, zsoldjául Isten nemes katonája nem kér mást, csak szeretetet és kegyelmet, „és akkor én elég gazdag vagyok...”

Kérdeztek – felelünk

Sokan, főleg fiatalok meghaltak a napokban: mi lett a lelkükkel? Bizony sokan nem kaptak vallásos nevelést, szentségekhez nem járultak, nem rosszak, de tájékozatlanok voltak...

Megmondjuk őszintén, nem tudunk válaszolni biztosan erre a kérdésre. Azt tudjuk: aki a kegyelmet visszautasítja, elkárhozik, aki pedig befogadja, üdvözülni fog. Azt is tudjuk, hogy az Úr Jézus a földön jártában igen megértő volt azokkal szemben, akik saját hibájukon kívül nem hittek benne. Még egyet tudunk: nincsen senkinek sem nagyobb szeretete, mint aki életét adja testvéreiért. Ez a hasonlatosság Krisztussal, amely biztosítja üdvösségünket. Azt is tudjuk, hogy azok, akik nem kaptak saját hibájukon kívül vallásos nevelést, azokat Isten (Szent Pál szerint) saját törvényük, a lelkiismeretük szerint üdvözíti. Mindezt tudjuk, tehát van reményünk, hogy Isten megbocsátotta vétkeiket és üdvözültek, de mindenesetre nem taszította el őket. Sok mindent azonban nem tudunk. De egyet mégis: hogy tudunk segíteni rajtuk imával, áldozatos élettel, szenvedések följánlásával. Akik értünk meghaltak, ennyit várhatnak joggal tőlünk.

* * *

Már megint Jézus Szívéről hallok beszélni. Nem szeretem összeszűkíteni Jézusnak szeretetét: én az egész Krisztust szeretem, és nemcsak a szívét. A Szív-újság is megváltoztathatná a címét.

Pontosan az ellenkezője a valóság. Ha szívet tisztetek, ez nem a testi szívet jelenti kizárólagosan, hanem *az egész személyiséget*, jellemet, minden gondolatnak, érzésnek forrását, s az abból fakadó világhódító terveket. Szeretem tehát Jézust és szeretem Krisztus Szívének terveit (Szent X. Pius) vagyis mindazt, amit családi, gazdasági, társadalmi életben sürget a Krisztus szerint alakított meggyőződés, jellem, szeretet, tehát pl. tisztelem Krisztusnak ama vágyát, hogy békességben éljenek az emberek, hogy helyes társadalmi forma alakuljon ki – csak mindent gyökerében, központjában. Valaki szellemesen így fejezte ki a katolicizmust: mindennek szerető átfogása Jézus Szívétől egészen a szegények otthonáig, vagy akár a népi táncig. – A Jézus szíve-tisztelet tehát éppen a nagy egész központjában, a szeretetben megragadva.

Újra szól a harang, újra zúg majd az orgona

Az MTI azt jelenti, hogy a Szent János Kórház kápolnáját újból átadják rendeltetésének. Reméljük, hogy a többi kórházakban és kápolnával ellátott intézményekben is hamarosan fölcseghet a hűséget és áldozatot jutalmazó Úristen dicsérete.

Ez csoda!

Szabadult foglyokat szállít a komp át a Dunán. A révész szívesen, együttérzéssel tekint a foglyokra. Amikor a folyó közepén jár a komp, a révész szívét elönti valami foghatatlan és megmagyarázhatatlan érzés és e szavakat mondja: Ez csoda! S megismétli: Ez csoda! És csorog szeméből a könny. Elérjük a túlsó partot. Az utasok fizetni akarnak. A révész sértődötten utasítja el a pénzt. „Ugyan, ezekben a napokban csak nem dolgozunk pénzért! Hiszen mind magyarok vagyunk!”

Gyerekek!

Idefigyeljete! BRUNCSI üzenetét továbbítjuk: „Kedves kis barátaim! Most hallottam, hogy A SZÍV újra megindult. Azonnal útnak indultam, hogy megrajzoltassam legújabb kalandjaimat – hej, de sok minden dolog történt velem! –, de sajnos a közlekedés szünetelése miatt nem tudtam kellő időben megérkezni. Remélem, hogy legközelebb már jelentkezhetek.

Köszönt kis barátotok:
BRUNCSI”

Impresszum

A SZÍV

XL. évf. 1. szám
A Jézus Szíve Szövetség hetilapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII. Mária utca 25.

Felelős szerkesztő:
Pálos Antal

Felelős kiadó:
Kollár Ferenc

Egyházi jóváhagyással

Budapesti Lapnyomda
Budapest, VIII. Röck Szilárd utca 6.
Felelős: Kulcsár Mihály